

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fisioterapia no linfedema

Materia	Fisioterapia no linfedema			
Código	P05G171V01310			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	da Cuña Carrera, Iria			
Profesorado	da Cuña Carrera, Iria			
Correo-e	iriadc@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral A materia de Fisioterapia no linfedema é unha materia optativa do segundo semestre do Grado en Fisioterapia. Con ela se pretende que acadedes competencias tanto teóricas como prácticas para abordaxe dos diferentes tipos de edemas en diferentes ámbitos desde a oncoloxía, a estética, a obstetricia e a traumatoloxía entre outros. É unha materia con moita carga práctica, para aprender a realización de tódalas técnicas incluídas na Terapia Desconxectiva Complexa, que a terapia recomendada na actualidade para o tratamento do linfedema.

Materia do programa English Friendly. Os estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B1	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que os profesionais e demais persoal das organizacións sanitarias estrutúranse dun xeito uni ou multidisciplinar e interdisciplinar.
C7	Coñecer os trocos fisiolóxicos e estruturais que se poden producir como consecuencia da aplicación da fisioterapia.
C9	Coñecer a fisiopatoloxía das enfermidades identificando as manifestacións que aparecen ao longo do proceso, así como os tratamentos médico-quirúrxicos, fundamentalmente nos seus aspectos fisioterapéuticos e ortopédicos. Identificar os trocos producidos como consecuencia da intervención da fisioterapia. Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.
C16	Analizar, programar e aplicar o movemento como medida terapéutica, promovendo a participación do paciente/usuario no seu proceso.
C17	Coñecer, deseñar e aplicar as distintas modalidades e procedementos xerais de intervención en fisioterapia: Masoterapia, Electroterapia, Magnetoterapia, Hidroterapia, Balneoterapia, Climatoterapia, Talasoterapia, Termoterapia, Crioterapia, Vibroterapia, Fototerapia, Presoterapia, terapias derivadas doutros axentes físicos, así como aspectos fundamentais da Ergoterapia e outras terapias afíns ao ámbito de competencia da fisioterapia.
C18	Fomentar a participación do usuario e familia no seu proceso de recuperación.
C21	Identificar a situación do paciente/usuario a través dun diagnóstico de coidados de fisioterapia, planificando as intervencións, e avaliando a súa efectividade nun entorno de traballo cooperativo con outros profesionais en ciencias da saúde.
C22	Coñecer e aplicar as guías de boa práctica clínica.
C38	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
D1	Capacidade para comunicarse oralmente e por escrito en lingua galega.
D7	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer a fisioloxía e fisiopatoloxía linfática e describir as bases do Drenaxe Linfático Manual e da Terapia Desconxectiva Complexa				C7 C16 C17 C21 C38
Identificar a fisiopatoloxía en oncoloxía, en cirurxía plástica, reparadora e estética susceptible de tratamento de linfedema				C7 C9
Aplicar as distintas técnicas da Terapia Desconxectiva Complexa	B1			C16 C17 C18 C21 C22
Levar a cabo un protocolo de cinesiterapia aplicado a un paciente con linfedema.	A2	B1		C16 C22
			D7	D1 D7

Contidos

Tema	
TEMARIO TEÓRICO	
Anatomía e fisioloxía do sistema linfático	- Introdución ao sistema linfático. Fisioloxía linfática. Fisiopatoloxía linfática. Fisiopatoloxía da formación de edemas de orixe vascular e linfático.
Fisioterapia do linfedema en cirurxía plástica, reparadora e estética.	Bases da drenaxe linfática manual. Profilaxis do edema.
Fisioterapia do linfedema en oncología	Fisioterapia desconxectiva complexa. Drenaxe linfática manual en pacientes oncolóxicos. Vendaxe multicapas. Presoterapia. Exercicio terapéutico
TEMARIO PRÁCTICO	
Drenaxe linfático manual	- Práctica de drenaxe linfático manual en membro superior, membro inferior, tronco e cara. Maniobras de chamada e de reabsorción.
Vendaxe multicapa	Práctica de vendaxe multicapa en membro superior e membro inferior
Presoterapia	Práctica de presoterapia en membro superior e membro inferior

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	65	79
Prácticas de laboratorio	25	26	51
Traballo tutelado	1	14	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Traballo	1	0	1
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	1	0	1
Observación sistemática	1	0	1
Simulación ou Role Playing	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Dentro destas clases se usarán as seguintes metodoloxías docentes: actividades introductorias, lección maxistral, resolución de problemas, debate, foros de discusión e aprendizaxe colaborativo.
Prácticas de laboratorio	Nas prácticas de laboratorio fomentárase o debate así como o estudo de casos.
Traballo tutelado	A través da realización do traballo se fomentará a resolución de problemas de forma autónoma. O traballo contará coa realización de un documento escrito así como á súa presentación na aula.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías presencialmente, por correo electrónico ou a través do campus remoto cando o alumnado o solicite
Prácticas de laboratorio	Titorías presencialmente, por correo electrónico ou a través do campus remoto cando o alumnado o solicite
Traballo tutelado	Titorías en pequeno grupo presencialmente, por correo electrónico ou a través do campus remoto cando o alumnado o solicite.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame teórico: consta de 5 preguntas, non podendo deixar ningunha sen contestación efectiva.	40			C7 C9 C16 C17 C21 C38	
Traballo	A realización, exposición e defensa do traballo é obrigatoria. Valorarase a formulación e análises realizadas, así como a redacción e utilización de fontes bibliográficas.	10	A2	B1	C16 C17	D1 D7
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Entrega de un informe de prácticas segundo o modelo proporcionado polo/a docente,	10		B1	C16 C17 C18 C21 C22	D7
Observación sistemática	É obrigatorio a asistencia a un 80% das clases prácticas para poder levar a cabo a observación sistemática	30		B1	C16 C17 C21 C22	D7
Simulación ou Role Playing	O último día das prácticas se levará a cabo unha simulación ou role play sobre un caso clínico. O alumnado deberá resolvelo e executar a técnica escollida	10		B1	C16 C17 C18 C21 C22	D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que non se acolla a avaliación continua deberá comunicalo por escrito segundo o procedemento establecido pola Facultade de Fisioterapia. A renuncia á avaliación continua deberá realizarse como data límite na 5ª semana de docencia; esta renuncia suporá que o alumnado acóllese á avaliación global establecida da materia. Unha vez renunciada á avaliación continua, non terá dereito a ela nin ás consideracións que nela se establezca.

En calquera das modalidades de avaliación, para superar a materia o alumnado debe ter superados de forma independente a avaliación dos contidos prácticos, dos contidos teóricos e do traballo. Se, se da o caso que o/a alumno/a obteña unha nota superior a 5 na avaliación final como media das notas acadadas nas diferentes probas de avaliación, pero non conta cunha das partes superadas, acadará unha nota de 4,5.

Avaliación continua

A avaliación continua contará da avaliación de contidos teóricos a través dun exame de desenvolvemento(40%) no cal se esixe resposta efectiva. Para a avaliación dos contidos prácticos nesta modalidade, se esixe a asistencia ao 80% das prácticas. Os contidos prácticos se avaliarán a través da observacións sistemática nas clases (30%), a través da entrega dun informe de prácticas (10%) e a través dunha proba de simulación (10%). Ademais o alumnado deberá levar a cabo un traballo en grupo (10%)

Avaliación global

No caso de que o alumnado renuncie a avaliación continua, terá dereito á avaliación global que constará de:

- Examen de desenvolvemento (40%)
- Examen de práctica de laboratorio (50%)
- Realización dun traballo (10%)

Avaliación de segunda oportunidade

A avaliación da segunda oportunidade será igual que a avaliación global.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Executive Committee of the International Society of Lymphology, **The diagnosis and treatment of peripheral lymphedema: 2020 Consensus Document of the International Society of Lymphology,**

Leduc. A, Leduc. O, **Drenaje Linfático Teoría y Práctica.**, Masson, Barcelona 2003

Ferrandez Jean-Claude, **El Sistema linfático**, Panamericana, Madrid 2006

Bibliografía Complementaria

Leduc, A. Leduc, O, <http://www.lympho.net>,

Millán Casas, Laura, **Linfedema: estudio y tratamiento**, Alcalá la Real: Formación Alcalá,, 2012

Roldán Jiménez, C, **Cáncer de mama y ejercicio físico**, 2021

Seco, J, **Sistema cardiorrespiratorio. Métodos, fisioterapia clínica y afecciones para fisioterapeutas**, 9788491102014, panamericana, 2018

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Fisioterapia xeral I/P05G171V01204
